

Başvuru Numarası : 2024/1288
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.03.2025/51
Karar Numarası : 2025/102
Başvuran : Ç.Ö.Ö.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi Rektörlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesinde ... olarak görev yapan ve engelli olan başvuranın doçentlik kadrosuna atamasının yapılmaması gerekçesiyle açmış olduğu davadan sonra işyerinde yıldıma ve mağdurlaştırmaya maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle:

a. 2014 yılından itibaren Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi ... Meslek Yüksekokulunda görev yapan engelli bir akademisyen olduğunu, asıl görevi dışında hem lisansüstü faaliyetlerinde hem de halihazırda devam eden üç Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) araştırma projesinde görevli olduğunu,

b. 24/4/2021 tarihinde asli görevinin yanı sıra 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13/b-4 maddesi uyarınca ... Fakültesi ... Bölümüne görevlendirmesinin yapıldığını,

c. 2/12/2021 tarihinde Üniversitenin ülke genelinde yayımladığı ilan doğrultusunda doçentlik kadrosu için başvuruda bulunduğunu, puanının diğer adaylardan yüksek olmasına rağmen kendisi yerine başka adayların atamasının gerçekleştirildiğini, ilgili atama işlemlerinin iptali için iki dava açtığını, dava açtığı için ... Bölüm Başkanı başta olmak üzere Üniversite yönetimi tarafından mobbinge maruz bırakıldığını,

ç. 18/8/2023 tarihli Rektörlük yazısı ile izinli olduğu dönemde ... Bölümündeki görevlendirmesine son verildiğini, Enstitüye açmak istediği dersler için süresi içinde göndermiş olduğu ders başvuru formlarının zamanında işleme konulmadığını ve ders açmasına engel olunduğunu, danışmanlığını üstlendiği ve doktora tez aşamasında bulunan öğrencisinin danışmanlığının habersizce ve usulüne aykırı bir biçimde başka bir akademisyene verildiğini,

d. ... Yerleşkesinde kendisi için tahsis edilen odayı boşaltmak zorunda bırakıldığını, kendisi gibi mahkemeye başvuran başka bir akademisyenin bölüm başkanı olarak atandığını, kendisine farklı muamelede

bulunulduğunu belirterek ayrımcılık yasağına maruz kaldığını ifade etmektedir.

3. Muhatap Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi tarafından Kurumumuza sunulan yazılı görüşte özetle:

a. 17/8/2023 tarihli yazı ile ... Bölüm Başkanlığı tarafından başvuranın lisans veya lisansüstü herhangi bir dersi olmadığı ve bir sonraki dönemde de olmayacağından bahisle görevlendirmesinin sora erdirilmesinin talep edildiği, 18/8/2023 tarihli Rektörlük yazısı ile başvuranın ... Bölümündeki görevlendirmesine son verildiği,

b. Başvuranın Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde 2/12/2021 tarihli doçentlik ilanı neticesinde gerçekleştirilen 25/5/2022 tarihli atama işlemlerinin iptali için açtığı ... ve ... Esas sayılı dava dosyalarında ret kararı verildiği,

c. Başvuranın davayı yenileme dilekçesi ile Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde davaları yenilediği ve yürütmenin durdurulması talebinde bulunduğu, ancak ... ve ... Esas sayılı dosyalarda yürütmenin durdurulması talebine ilişkin 12/7/2024 tarihinde ret kararı verildiği,

ç. Başvuranın açtığı davalarda Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesi tarafından muhatap Kuruma 2/12/2021 tarihli ilanda yer alan “... konularında çalışmaları olmak ve ... konusunda çalışmaları olmak” şartının hangi gerekçeyle getirildiğinin sorulduğu ve cevaben söz konusu şartın özel uzmanlık isteyen ve müfredatta bulunan dersler dikkate alınarak Bölüm Başkanının sözlü beyanı ile eklendiğinin bildirildiği,

d. ... Esas sayılı dosyada Yüksek Öğretim Kurumundan (YÖK) bir yazı gönderildiğini ve ilgili yazıda üniversitelerin genel nitelikteki doçent kadroları için belirlenen ek koşullarda Kurumun onayı gerektiği, ancak öğretim üyesi kadro ilanlarında yer alan ek koşullar için 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında bir onay alınmasına gerek olmadığı ifade edilmektedir.

4. Muhatapın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Kendisine yapılan mobbing ile ilgili muhatap Kurumun hiçbir beyanda bulunmadığı, görevlendirmesinin iptal edilmesinin gerekçesinin açıklanmadığı,

b. Üç kere ders açma talebinde bulunmasına rağmen söz konusu taleplerinin çeşitli usulsüzlükler yapılarak işleme alınmadığı,

c. 13/9/2023 tarihinde danışmanlığını yürüttüğü öğrencinin başka bir danışmana verilmiş olduğu ancak bu tarihte danışman değişikliği işlemine ilişkin bir enstitü yönetim kurulu kararı bulunmadığı, tez aşamasındaki doktora öğrencisinin elinden alınmasına ilişkin haklı bir gerekçe sunulmadığı, danışman değişikliği işlemi için danışmanın onayının alınması gerektiği ancak kendisinden onay alınmadan bu işlemin gerçekleştirildiği,

ç. ... Bölüm Başkanının kendisine kişisel bir kını olduğu ve söz konusu işlemleri bu nefret sebebiyle yaptığı, 2022 yılında açmış olduğu davaların reddedilmesinin usule ilişkin sebeplere dayandığı, söz konusu davaların yeniden açıldığı ve yargılama süreçlerinin devam ettiği,

d. 16/8/2024 tarihi itibarıyla kendisinden sonra doçentlik ünvanı alan diğer akademisyenlerin çoğunun profesör olduğu, ancak kendisinin engel durumuna rağmen profesör olarak atamasının gerçekleştirilmediği ve başvuru için yeterli şartları taşıdığı halde muhatap tarafından yetersiz gösterildiği ifade edilmektedir.

5. Başvuruda Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi Rektörlüğünden istenen ek bilgi ve belge talebine istinaden Kurumumuza sunulan cevabi yazıda özetle:

a. Başvuranın 2022-2023 eğitim yılı güz döneminde ... Ana Bilim Dalında “...” ve “Yüksek lisans uzmanlık alan dersi”ni, ... Ana Bilim Dalında “Uzmanlık alan doktora dersi”ni; bahar döneminde ise ... Ana Bilim Dalında “...”

ve “Yüksek lisans uzmanlık alan dersi” ile ... Ana Bilim Dalından “Uzmanlık alan doktora dersi”ni verdiği ve buna ilişkin ek ders ücret formunun bulunduğu,

b. ... Bölüm Başkanlığının yazdığı 21/8/2024 tarihli yazıda 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında Enstitünün ders havuzuna eklenmek üzere anabilim dalı hocalarının açmak istedikleri dersleri bildirmeleri istendiği, başvuran ile birlikte iki hocanın daha ders açma tekliflerini sundukları, ancak anabilim dalı üyelerinden birinin başvuranın hazırladığı “...” isimli dersinin formda okutulacağı Anabilim Dalının ... yerine ... Bilimleri yazması üzerine imzayı reddettiği, Elektronik Bilgi Sistemi işleyişi gereği kararın düştüğü ve yeterli süre olmadığı için ilgili talebin bir sonraki döneme bırakıldığı,

c. Danışman atama ve değişikliklerinde danışman veya öğrenci onayı aranmadığı, işlemin gerçekleşmesinden sonra en geç bir yıl içinde anabilim dalı akademik kurulları tarafından danışman önerisinde bulunulması ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanması ile kesinleştiği, öneride bulunulmaması halinde Enstitünün resen atama yapabileceği, görevi sona eren öğretim üyeleri için danışmanı bulundukları öğrencilerin Enstitü Yönetim Kurulu tarafından Ana Bilim Dalı Başkanlığı uhdesine veya varsa Ana Bilim Dalı teklifi ilgili öğretim üyesine danışman değişikliği şeklinde ataması yapıldığı, bu doğrultuda danışman atama işlemlerinin Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesinin Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesi kapsamında gerçekleştirildiği,

ç. Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun 3/10/2023 tarih ve ... sayılı kararlar ... Ana Bilim Dalının görüşü doğrultusunda başvuranın danışmanlığını yürüttüğü doktora öğrencisinin danışmanlığının ... Ana Bilim Dalında görev yapan başka bir hocaya verildiği ifade edilmiştir.

6. Başvuran dosyaya sunduğu ek beyan dilekçesinde özetle:

a. 2021 yılı Güz Döneminde ... Bölümünde verilmesi planlanan dersler için 30/11/2021 tarihine kadar ders öneri formunun gönderilmesine ilişkin resmi yazıya uyarak 25/11/2021 tarihinde dilekçesini sunduğunu, ancak söz konusu dilekçenin kasıtlı bir biçimde süresinde Enstitüye sunulmamış olduğunu,

b. 2022 yılı Bahar Döneminde ... bölümünde verilmesi planlanan dersler için 15/4/2022 tarihine kadar ders öneri formunun gönderilmesine ilişkin resmi yazıya uyarak 6/4/2022 tarihinde dilekçesini sunduğunu, ancak 14/4/2022 tarihinde Bölüm Başkanının arkadaşı tarafından önerisinin reddedildiğini,

c. Diğer öğretim üyelerinin ders açma talepleri hakkında kararların akademik kurul toplantılarında alındığını, ancak yalnızca kendisinin ders açma talepleri hakkında sadece resmi yazı ile işlem yapıldığını,

ç. 2023 yılı Bahar Döneminde ... Bölümünde verilmesi planlanan dersler için 9/5/2023 tarihine kadar ders öneri formunun gönderilmesine ilişkin resmi yazıya uyarak 5/5/2023 tarihinde dilekçesini sunduğu, ancak alan olmadığı gerekçesiyle önerisinin reddedildiğini,

d. 2022-2023 Eğitim Öğretim yılı içinde ... Yerleşkesinde vermiş olduğu bir lisans dersi bulunmadığını, tez döneminde olan ve danışmanlığını yaptığı öğrencisinin danışmanlığının kendisinin haberi olmaksızın başka birine devredildiğini 13/9/2023 tarihinde öğrendiğini ve bu tarihte söz konusu işlem hakkında herhangi bir Enstitü Yönetim Kurulu kararı bulunmadığını,

e. Görevlendirilmesi olmasa da Yerleşkede oda tahsis edilen kişiler olduğunu, ancak engel durumuna rağmen ve halihazırda Yerleşkede devam eden TÜBİTAK projeleri olduğu halde kendisine verilen odanın geri alındığını, Uzmanlık Alan Dersi, Staj Dersi ve ... derslerini vermesine rağmen Bölüm Başkanının yalan beyanda bulunarak dersi olmadığını belirtip görevlendirmesinin iptaline sebebiyet verdiğini belirtmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. ...Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

8. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36'ncı maddesi şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz."

9. Anayasa'nın "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesi şöyledir:

"Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır."

10. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi şöyledir:

"İşyerinde yıldırma: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıkırtmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri, (...) ifade eder."

11. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel 2 kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

12. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında ayrımcılık türleri:

"a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık" olarak sıralanmıştır.

13. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz."

14. Mezkûr Kanun'un "İstihdam ve serbest meslek" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) İşveren veya işveren tarafından yetkilendirilmiş kişi; işverenin çalışanı veya bu amaçla başvuran kişi, uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere bir işyerinde bulunan veya bu amaçla başvuran kişi

ve herhangi bir sıfatla çalışmak ya da uygulamalı iş deneyimi edinmek üzere işyeri veya iş ile ilgili olarak bilgi edinmek isteyen kişi aleyhine, bilgilenme, başvuru, seçim kriterleri, işe alım şartları ile çalışma ve çalışmanın sona ermesi süreçleri dâhil olmak üzere, işle ilgili süreçlerin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz.”

15. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre: “Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görevleri arasındadır.

16. Mezkûr Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.

(...)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

17. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun konusu” başlıklı 31’inci maddesi şöyledir:

“Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri, başvurunun konusunu oluşturur.”

18. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesi şöyledir:

“Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...)”

19. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön inceleme üzerine verilecek kararlar” başlıklı 49’uncu maddesi şöyledir:

“Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir. Bu karar, başvurucaya tebliğ edilir ve tebliğ ile birlikte durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden tekrar işlemeye başlar. (...) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.”

20. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

21. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

22. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrasında, ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan kişilerin Kuruma başvuru yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

23. Somut olayda başvuranın, muhatap Kurumun açmış olduğu doçentlik ilanındaki şartları taşımasına rağmen söz konusu kadroya atanmamasının haksız bir işlem olduğunu ileri sürerek atama işleminin iptali için Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde dava açtığı anlaşılmaktadır. Başvuran, muhatap Kurum aleyhine dava açmasının ardından görevlendirme ile bulunduğu anabilim dalında ders açma taleplerinin haksız bir biçimde reddedildiğini ve görevlendirmesine son verildiğini iddia etmektedir. Başvuran görevlendirmesine son verilmesinin dışında tez aşamasında olan ve danışmanlığını yürüttüğü doktora öğrencisinin danışmanlığının usulsüz bir şekilde kendisinden alındığını, yerleşkede kendisine tahsis edilen odayı da boşaltmak zorunda bırakıldığını ve muhatap Üniversite aleyhine dava açtığı için Bölüm Başkanı başta olmak üzere Üniversite yönetimi tarafından kendisine mobbing uygulandığını ileri sürmektedir.

24. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Mezkûr Kanun kapsamında bir inceleme yapılabilmesi için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/veya uygulamanın mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayanılarak ortaya çıkması gerekmektedir. Bu çerçevede Kanun'da sayılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır. Bu bağlamda başvuranın ayrımcılık teşkil ettiğini ileri sürdüğü işlem ve eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında bir nedensellik bağının ortaya konması gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2024/332, K. No: 2024/860, 3/9/2024, para. 20.). Dolayısıyla somut olay bakımından başvuruya konu iddiaların öncelikle kabul edilebilirlik bakımından incelenmesi gerekmektedir.

25. Başvuran Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde Üniversite yönetimi aleyhine iki dava açtığını, bu nedenle görevlendirmesinin bulunduğu ... Anabilim Dalından ayrılması için yönetimin kendisine mobbing uyguladığını ileri sürmektedir. Bu kapsamda Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde görülmekte olan ... ve ... Esas sayılı dosyalarda yer alan evraklar dosya kapsamına dâhil edilmiştir.

26. Başvuranın; 25/5/2022 doçentlik kadrosu atamasında belirlenen ek şartların objektif olmadığı, ilgili kadro için kendisinin diğer adaylara göre daha uygun olduğu ve ilgili şartların 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 24'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca doçentlik kadrolarına atamalarda belirlenen ek koşulların Yükseköğretim Kurumu onayından geçmesi gerektiği ancak söz konusu şartlara ilişkin bir onay alınmaması gerekçesi ile 2/12/2021 tarihli ilanlarda belirlenen "... ve ... alanlarında çalışması olmak" ve "... konusunda çalışmaları olmak" özel şartlarının ve 31/5/2022 tarihinde gerçekleştirilen atama işlemlerinin iptal edilmesi için Kahramanmaraş 1'inci İdare

Mahkemesinde iki farklı dava açtığı anlaşılmaktadır. Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde görülmekte olan ... Esas sayılı davada, Yüksek Öğretim Kurulu tarafından dosyaya sunulan yazıda 2547 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde; “*Yükseköğretim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler. Yükseköğretim kurumlarının belirlediği ek koşullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturulacak jürilerce yapılır.*” hükmüne yer verildiği ve ilgili hüküm uyarınca *genel nitelikteki* doçent kadrosu atamalarında belirlenen ek koşulların Kurul tarafından onaylandığı belirtilmiştir. Yükseköğretim Kurulu yazısında, öğretim üyesi kadro ilanlarında yer alan ek koşulların Yükseköğretim Kurulunun onaylanması gibi bir hükmün ya da uygulamanın olmadığı bildirilmiştir. Bununla birlikte ilgili dava dosyasında doçentlik kadrosu için belirlenen ek koşulun objektif olup olmadığı yönünde yapılan bilirkişi incelemesi sonucunda söz konusu ilanda belirlenen ek koşulun spesifik bir tanımlama veya kişiyi tarif eder nitelikte olmadığı tespit edilmiştir.

27. Dosyaya sunulu belgelerden 18/8/2023 tarihli ve ... sayılı yazı ile başvuranın görevlendirmesine son verildiği anlaşılmaktadır. Muhatap Kurum başvuranın ilgili anabilim dalında bir sonraki eğitim döneminde vereceği ders bulunmaması sebebiyle görevlendirme işleminin iptal edildiğini belirtmiştir. Başvuran ise ders açma talebinde bulunduğunu, ancak Bölüm Başkanı tarafından ders açmasının önüne geçildiğini ileri sürmektedir. Söz konusu davaların 31/5/2022 tarihinde açıldığı, ancak başvuranın üç ders açma talebinden ilkinin 25/11/2021 diğerinin ise 6/4/2022 tarihli olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla başvurular hakkında verilen kararların başvuranın adli süreç başlatmış olması ile ilgisi bulunmadığı anlaşılmaktadır. Öte yandan 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca mağdurlaştırmanın ayrımcılık yasağı kapsamında değerlendirilebilmesi için öncelikle eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçlerin başlatılması ya da başlatılan bu süreçlere katılım sağlanması, sonrasında ise bu kişiler ile bunların temsilcilerinin, başlattıkları bu süreç nedeniyle olumsuz muameleye maruz kalması gerekmektedir. (TİHEK, B. No: 2023/1091, K. No:2024/1159, 6/11/2024, para. 35). Başvuranın iddialarından, muhatapın cevabi yazılarından ve dosyaya sunulan belgelerden; başvuranın Kahramanmaraş 1'inci İdare Mahkemesinde açmış olduğu davaların engel durumu sebebiyle ayrımcı bir muameleye maruz kalması veya eşit muamele ilkesine aykırılık olmasından kaynaklanmadığı anlaşılmaktadır. Başvuran muhatap Kurumun gerçekleştirdiği atama işlemlerini iptal edilmesi için adli süreç başlattığı ve somut olayda 6701 sayılı Kanun kapsamında mağdurlaştırmanın şartlarının bulunmadığı değerlendirilmiştir.

28. Ayrıca başvuran görevlendirme işleminin iptali neticesinde tez danışmanlığı yaptığı öğrencinin danışmanlığının da Enstitü Yönetim Kurulu Kararı olmadan usulsüz bir şekilde başka bir akademisyene devredildiğini ileri sürmektedir. Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin “*Danışman atanması*” başlıklı 16'ncı maddesinin sekizinci fıkrası: “*Danışman ve/veya tez/proje çalışma konusu değişikliği, öğrencinin ve danışmanının önerisi, anabilim/anasanat dalının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleşir. Danışman değişikliğinde yeni danışmanının onayı da aranır. Danışmanının Üniversitedeki görevinden ayrılması, ağır hastalık, ölüm veya altı ay ya da daha uzun süreli yurt dışı görevlendirilmesi durumunda yeni danışman atanır. Önceki danışman ikinci danışman olarak devam edebilir.*” hükmünü haizdir. Başvuran, Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesi uyarınca danışman değişikliği işlemleri için danışmanın onayının alınması gerektiğini ve söz konusu işlemin Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile yapılmadığını, danışmanlık yaptığı

öğrencinin elinden alındığını sehven öğrendiğini ve bunu öğrendiği 13/9/2023 tarihinde konuya ilişkin Enstitü Yönetim Kurulu kararı bulunmadığını ileri sürmektedir. Muhatap Kurum danışman atama veya değişikliği işlemlerinde danışman veya öğrenci onayı aranmadığını, en geç birinci yarıyıl sonuna kadar anabilim dalı akademik kurulları tarafından teklifte bulunulduğunu ve enstitü yönetim kurulu kararı ile işlemin kesinleştiğini ileri sürmektedir. Bu doğrultuda başvuranın görevlendirmesinin sona erdiğinin 25/8/2023 tarihli dilekçe ile ... Bilimleri Enstitüsüne bildirildiği, ... Bilimleri Enstitüsünün 26/9/2023 tarihli yazısı ile ... Anabilim Dalına görevlendirmesi sona eren başvuranın danışmanlık yaptığı öğrencinin durumu hakkında bir görüş yazısı talep ettiği ve 28/9/2023 tarihli görüş yazısında öğrencinin yeni bir danışman atanıncaya kadar danışmanlığının Anabilim Dalı uhdesinde olması yönünde görüş bildirildiği ve 3/10/2023 tarihli Enstitü Yönetim Kurulu Kararı ile başvuranın danışmanlık yaptığı öğrenciye Anabilim Dalı bünyesinde başka bir hocaların danışmanlık yapmasına karar verildiği ifade edilmiştir.

29. Başvuran yeniden ... Anabilim Dalına görevlendirmesinin yapılmasını ve profesör olarak atanmak için gereken şartları sağlaması sebebiyle profesör kadrolarına atamasının yapılması talebinde bulunmuştur. Rektörlüğün başvurana verdiği cevapta görevlendirmenin ilgili Bölüm Başkanlığı tarafından gerçekleştirildiği ve hizmet gerekleri kapsamında değerlendirildiği için Rektörlüğün bu hususta bir işlem yapma yetkisi bulunmadığı ve profesörlük kadrolarının 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda belirlenen usule uygun olarak akademik birimlerin personel ihtiyacı göz önünde bulundurularak yapılan planlama ve kadro imkanları dahilinde kişiye özel olmayacak bir biçimde ilan edildiği bildirilerek başvuranın Üniversite tarafından ileride profesör olarak atanması için ilan edilecek tarihleri takip etmesi gerektiği belirtilmiştir.

30. 6701 sayılı Kanun'a göre işyerinde yıldırma oluşturduğu iddia edilen eylemlerin işyerinde yıldırma sayılabilmesi için söz konusu eylemlerin mezkûr Kanun'da sayılan temellere dayalı olarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak veya bıkırtmak amacıyla yapılması ve yıldırma kastının bulunması gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2020/378, K. No: 2020/142, 16/6/2020, para. 47). Başvuran engellilik temelinde işyerinde yıldırmaya maruz kaldığını ileri sürmektedir. Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde; başvuran engelli bir personel olduğunu belirtse de engel durumu ile başvuru konusu işlemleri ilişkilendirilebilecek herhangi bir bilgi ve belge sunulmadığı ve başvuranın da söz konusu işlemlere engeli sebebiyle maruz kaldığına yönelik herhangi bir beyanda bulunmadığı anlaşılmaktadır.

31. Başvuru dosyasına konu iddialar ile 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temelleri arasında herhangi bir nedensellik bağı ve ilişki tespit edilememiş olması nedeniyle başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi biri kapsamında ele alınamayacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temelleriyle ilişkilendirilemeyen başvuru konusu iddiaların, mezkûr Kanun kapsamında yer alan ayrımcılık türlerinden işyerinde yıldırma ve mağdurlaştırma olarak nitelendirilemeyeceği değerlendirilmesine varılmıştır (TİHEK, B. No: 2024/181, K. No: 2024/352, 18/4/2024, para. 34).

32. Mezkûr Kanun'un 3'üncü maddesi uyarınca herhangi bir temele dayanmayan başvurular Kurumun görev alanı dışında yer almaktadır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı düzenlenmektedir. Yönetmelik'in 48'inci maddesi uyarınca Kurumun görev alanı dışında kalan başvurular hakkında aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrası gereği ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır (TİHEK, B. No: 2023/1091, K. No: 2024/1159, 6/11/2024, para. 37).

33. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıdaki mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvuranın ileri sürdüğü iddiaların herhangi bir ayrımcılık temeli ile nedensellik ilişkisinin tespit edilememesi nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye